

Teatercentrum i Finland

Teatercentrum är ett distributions- och informationscentrum som riktar sig till allmänheten. Det grundades vintern 1971 och inledde sin egentliga verksamhet som förmedlare av föreställningar på hösten samma år.

Teatercentrum förmedlar teaterföreställningar, sångprogram för all slags publik i hela landet.

Teatercentrum förmedlar också olika slags beställningsarbeten, föreställningar eller program om vissa teman eller avsedda för ett visst ändamål, samt deltar i olika slags kulturverksamhet.

Teatercentrum försöker främja umgänget mellan dem som sysslar med teater och publiken, göra teaterservicen tillgänglig för ny publik samt även de personer som är engagerade i teaterverksamheten.

Teatercentrum vill samarbeta med skolor, barnträdgårdar, arbetsplatser, sjukhus, åldringshem, fängelser, bibliotek, organisationer etc. överallt i landet.

Teatercentrum har hos undervisningsministeriet anhängit om anslag för att stöda medellösa beställargrupper, eftersom gruppernas verksamhetsanslag är små och man således inte har råd att ge gratisföreställningar. Till dess undervisningsministeriet kommer med svar är de hugade men medellösa beställarnas enda möjlighet att vända sig till sitt läns konstnämnd, sin kommuns kultur- eller rekreationsnämnd eller konstombudsman eller till de lokala förbunden för konst och kulturarbete, och be dem bekosta föreställningen eller stå för en del av kostnaderna.

Teatercentrum tar gärna emot önskemål, uppgifter, förslag och initiativ.

Teatercentrum förmedlar sex finskspråkiga (varav en tvåspråkig) och en svenskspråkig grupps föreställningar, som varje grupp själv svarar för. Man försöker få beställarens värdering av varje föreställning. Detta material står sedan till beställarnas disposition, likaså eventuella tidsningsrecensioner.

Medlemmarna i de grupper som hör till teatercentrum är professionella skådespelare som fått utbildning och/eller skaffat sig erfarenhet genom praktiskt teaterarbete, regissörer, scenografer, musiker, dramaturger, dansörer etc.

Teatercentrums distributions- och informationsverksamhet är avgiftsfri. Honorar för uppträdanden och ersättning för eventuella utgifter erläggs direkt åt gruppen.

Teatercentrum är en förening vars styrelse består av en representant från var och en av de sju medlemsgrupperna. Med undervisningsministeriets hjälp fick den i början av hösten en egen byrå och verksamhetsledare. Verksamhetsledaren är Raija Sinikka Rantala och byråns adress 5. Linjen 3, 00530 Helsingfors 53, tel. 76 49 09 (månd.-fred. kl. 11-14).

Teaterrikeskus on yleisön luo hakeutuvan teatteritoiminnan jakelu- ja tiedotuskeskus. Se perustettiin talvella 1971 ja aloittaa varsinaisen toimintansa esitysten välittäjänä tänä syksynä.

Teatterikeskus välittää teatteriesityksiä, lauluohjelmia yms. kaikenlaiselle yleisölle kaikkialle maahan.

Teatterikeskus välittää myös erilaisia tilaustöitä, esityksiä tai ohjelmia tietystä aiheesta tai tiettyyn tarkoitukseen sekä osallistuu erilaisiin kulttuuritoimintoihin.

Teatterikeskus pyrkii edistämään teatterintekijöiden ja yleisön välistä kanssakäymistä, saamaan uutta yleisöä teateripalvelusten ulottuville ja teatterintekijät uuden yleisön ulottuville.

Teatterikeskus haluaa toimia yhteistyössä koulujen, työpaikkojen lastentarhojen, sairaaloiden, vanhainkotien, vankeiloiden, kirjastojen, museoiden, järjestöjen yms. kanssa kaikkialla maassa.

Teatterikeskus on anonut Opetusministeriöltä määrärahaa varattomien tilaajaryhmien tukemiseen, koska ryhmien toimintamäärärahat ovat pienet, eikä ilmaisesityksiin niin paljon juuri ole varaa. Kunnes Opetusministeriöstä saadaan vastaus, on halukkaiden mutta varattomien tilaajien ainoa mahdollisuus kääntyä lääninsä taidetoimikunnan, kuntansa kulturi- tai virkistyslautakunnan tai taideasiamiehen tai paikallisten taide- ja sivistystyöyhdistysten puoleen ja pyytää näitä kustantamaan esitys tai rahoittamaan osa kustannuksista.

Teatterikeskus ottaa mielellään vastaan toivomuksia, tietoja, ehdotuksia ja aloitteita.

Teatterikeskus välittää kuuden suomenkielisen (joista yksi kaksikielinen) ja yhden ruotsinkielisen ryhmän esityksiä, joista kukin ryhmä itse vastaa. Jokaisesta esityksestä pyritään saamaan arviointi tilaajalta. Tämä aineisto on sitten kaikkien tilaajien käytössä, samoin mahdolliset lehtiartikkelit.

Teatterikeskuksen yhteydessä toimivien ryhmien jäsenet ovat teatterialan ammattilaisia, koulutuksen saaneita ja/tai käytännön teatterityössä kokemuksen hankkineita näyttelijöitä, ohjaajia, lavastajia, muusikoita, dramaturgeja, tanssijoita jne.

Teatterikeskuksen jakelu- ja tiedotustoiminta on tilaajalle maksutonta. Esiintymispalkkiot ja korvaukset mahdollisista kuluista suoritetaan suoraan esiintyvälle ryhmälle.

Teatterikeskus on yhdistys, jonka hallitukseen kuuluu yksi edustaja kustakin seitsemästä ryhmästä. Opetusministeriön avustuksen turvin se sai syyskuun alusta oman toimiston ja toiminnanjohtajan. Toiminnanjohtaja on Raija Sinikka Rantala ja toimiston osoite 5. linja 3, 00530 Helsinki 53, puh 764 909 (ma-pe klo 11-14).

En scen från Collegium Artiums senaste föreställning Broderdräparen, hösten 1971.

KOMPLETTERANDE UPPGIFTER

I Teatercentrum finns för närvarande sju grupper: Ahaa-teatern, Collegium Artium, Hurja Joukko, Kom-teatern, Präsens, Ryhmäteatteri och Skolteatern. De sex förstnämnda grupperna har presenterat sig genom cparen i frågeformuläret som ingår i Vitboken. (Om Skolteatern: Skolteaterföreningen r.f. grundades 1960, arrangerar årligen turnéer i svenskspråkiga skolor runt om i landet. Föreställningar för olika åldersgrupper i folk-, medborgar och lärdomsskolor. Vid sidan av turnéverksamheten dramapedagogiska kurser för lärare. Föreningens ordförande Bengt Packalén, Skolteaterns verksamhetsledare Margret von Martens. På hösten 1971 satte man tillsammans med Svenska Teaterskolan upp Bertolt Brechts Undantaget och regeln: Och sedan en pjäs av Christina Andersson - Klump i magen. Den handlar om räddsla. Adress: Kaserngatan 40 C 3, 00130 Helsingfors 13, telefon 90 - 66 04 88).

Tidigare var även den aktiva gruppen Agit-Prop representerad i Teatercentrum, men utträdde då den inte fyllde alla de betingelser medlemskap medför. De grupper som är med i Teatercentrum bör nämligen vara fullständigt professionella, fria grupper, oavhängiga övriga institutioner. De får således inte ta emot ekonomiskt bidrag av t.ex. politiska partier. Dyliga kriterier tillämpas inte i Teatercentrum i Sverige. Alla grupper som har något att framföra får vara med, de behöver inte definiera sig som professionella. Så om man stirrar sig blind på det stora antalet (ca. 70) grupper i Sverige får man måhända en felaktig bild av teateraktiviteternas utbredning i de nordiska länderna. Både i Danmark och Norge finns studentteatrar och andra amatörteatrar som inte har räknats med i den kategori av grupper som behandlas i detta häfte.

I Finland finns det säkerligen över tusen amatörteatrar. Praktiskt taget varje stad och större by har sin egen, eller sina egna teaterklubbar och -föreningar. Teaterintresset har alltid varit ovanligt livligt i Finland. Därom vittnar redan det stora antalet teaterorganisationer och -förbund, ca. 30. Det är omöjligt att dra några skarpa gränser mellan olika typer av grupper. Det finns grupper som verkar året runt som repertoarteatrar, sommerteatrar, skärgårdsteatrar som åker runt i en skuta längs kusterna. Det finns grupper som är helprofessionella, halvprofessionella, grupper där en del av medlemmarna arbetar på heltid inom gruppen och andra på amatörbasis, grupper med professionell regissör och amatörskådespelare, grupper med politisk tendens och grupper som lägger vikten vid det folkliga eller det underhållande.

Finlands folkliga teatertradition har inte haft dockteatern med i bilden förrän hösten 1971. Vihreä Omena (Gröna Äpplet), en nystartad professionell dockteater har viktiga impulser från Polen och Rumänien. Äpplet har mognat till sin första premiär i november. Man visade två indiansagor. En annan nystartad grupp i Helsingfors, som arbetar på heltid och är politiskt inriktad är Behold. Om dessa två teatergrupper skall ansluta sig till Teatercentrum är inte klart i skrivandets stund.

I samband med de teaterföreställningar som Teatercentrum distribuerar till skolor anordnas en undersökning om elevernas spontana åsikter om föreställningarna. De ombedes fylla i ett frågeformulär med följande frågor: Motsvarade föreställningen era förväntningar? Anser ni att förhållanden om föreställningen var tillräcklig? Är ni nöjd med föreställningens standard (skådespelarpresentationer m.m.)? Höll teatergruppen de överenskommer som gjorts (angående längd, ankomsttid m.m.)? Fyllde föreställningen den uppgift som utlovats (som underlag för diskussion, ämne för uppsats m.m.)? och andra positiva eller negativa anmärkningar.

Melou Ilmoni

Stadgar, godkända vid stiftande möte 25.1.1971

NAMN, SYFTE OCH VERKSAMHET

§ 1

Föreningens namn är Teatterikeskus r.y. - Teatercentrum r.f. Dess hemort är Helsingfors stad.

§ 2

Föreningens uppgift är att stöda de grupper som idkar professionell teaterverksamhet utanför den fasta teaterinstitutionen och öka uppskattningen av deras verksamhet. För att fullborda sina uppgifter representerar föreningen sina medlemmar och deras gemensamma mål i avgöranden som berör kulturpolitik och speciellt teater på alla nivåer och sektorer, samt verkar som gemensamt arbetsorgan för de grupper dess medlemmar representerar.

Föreningens språk är finska och svenska. Mötes- och protokollspråk är finska. Vid behandling av ärenden kan man även yttra sig på svenska och få anteckningar gjorda i protokollet på svenska.

MEDLEMMAR

§ 3

Varje person som hör till den administrativa, konstnärliga eller tekniska personalen i en grupp som idkar professionell teaterverksamhet och verkar utanför den fasta teater-

Säännöt, hyväksytty perustavassa kokouksessa 25.1.1971

NIMI, TARKOITUS JA TOIMINNAN LAATU

1 §

Yhdistyksen nimi on Teatterikeskus r.y. - Teatercentrum r.f. Sen kotipaikka on Helsingin kaupunki.

2 §

Yhdistyksen tarkoituksena on ammattimaista teatteritoimintaa vakinaisen teatterilaitoksen ulkopuolella harjoittavien ryhmien toiminnan tukeminen ja niiden toiminnan arvostuksen lisääminen.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys edustaa jäseniään ja näiden yhteisiä päämääriä kulttuuripoliittikkaa ja erityisesti teatterialaa koskeissa ratkaisuisissa päätöksenteon kaikilla tasoilla ja sektoreilla sekä toimii jäsentensä edustamien ryhmien yhteistyöelimenä.

Yhdistyksen kielet ovat suomi ja ruotsi. Kokous- ja pöytäkirjakieli on suomi. Asioiden käsittelyyn voi osallistua myös ruotsin kielellä ja sanella pöytäkirjaan ruotsinkielisiä lausuntoja.

JÄSENET

3 §

Yhdistyksen jäseneksi voi liittyä jokainen ammattimaista teatteritoimintaa vakinaisen teatterilaitoksen ulkopuolella harjoittavassa ryhmässä toimiva hallinnolliseen, taiteelliseen

institutionen kan ansluta sig som medlem i föreningen. Personen bör verka kontinuerligt i gruppen, vara rekommenderad av gruppen och godkänd som medlem av föreningens styrelse. Godkänd medlem inskrivs i föreningens medlemsförteckning, som även innehåller alla nödvändiga uppgifter om medlemmens grupp, övriga gruppmedlemmar och gruppens verksamhet.

§ 4

Medlem är berättigad att utträda ur föreningen efter 3 (tre) månader, f.o.m. den dag medlemmen skriftligt har anhängit om utträde till styrelsen eller muntligt vid ett möte, varvid anteckning härom göres i protokollet.

Medlem kan uteslutas ur föreningen om han underlåtit att betala sin medlemsavgift 3 (tre) månader efter förfallodagen eller om han under sin verksamhet i föreningen eller utanför densamma medvetet förhindrat föreningen att förverkliga sina mål eller skadat föreningens rykte.

Om uteslutning beslutar ett för ändamålet sammankallat föreningsmöte med 2/3 (två tredjedelars) röstmajoritet av vid omröstningen avgivna röster.

§ 5

Föreningen har rätt att uppta medlemsavgift av sina medlemmar. Summans storlek fastställs på föreningens vårmöte.

FÖRENINGENS MÖTE

§ 6

Föreningens högsta beslutande myndighet utgörs av mötet där varje medlem har en röst.

§ 7

Föreningen har två ordinarie möten. Värmötet hålls varje år i februari och behandlar följande frågor:

- 1) den avslutade verksamhetsperiodens årsberättelse föredras, jämte räkenskaper och revisorernas utlåtande,
- 2) beviljande av ansvarsfrihet åt den avgående styrelsen,
- 3) godkännande av det kommande verksamhetsårets verksamhetsplan,
- 4) godkännande av det kommande verksamhetsårets budgetförslag,
- 5) fastställande av medlemsavgiftens storlek, uppbördstid och sätt,
- 6) behandling av andra ärenden som framlagts av styrelsen eller mötet.

Höstmötet hålls varje år i oktober-, november, och behandlar följande frågor:

- 1) val av styrelsemedlemmar för följande verksamhetsperiod, jämte personlig suppleant för var och en,
- 2) val av två revisorer för kommande verksamhetsår, jämte deras suppleanter,
- 3) behandling av den preliminära verksamhetsplanen och budgeten för det kommande verksamhetsåret,
- 4) val av övriga nödiga funktionärer och arbetsgrupper,
- 5) behandling av andra ärenden som framlagts av styrelsen eller mötet.

§ 8

Föreningen håller extraordinarie möte när styrelsen finner det påkallat, och dessutom när 3 (tre) medlemmar sänder skriftlig anhängan härom med angivande av orsak till styrelsen.

tai tekniseen henkilökuntaan kuuluva henkilö, jonka toiminta ryhmässä on jatkuvaa, jota ryhmä itse suosittelee ja jonka yhdistyksen hallitus jäseneksi hyväksyy.

Jäseneksi hyväksytty kirjataan yhdistyksen jäsenluetteloon, johon merkitään myös kaikki tarpeelliset tiedot jäsenen ryhmästä, muista ryhmässä toimivista ja ryhmän toiminnasta.

4 §

Jäsen on oikeutettu eroamaan yhdistyksestä 3 (kolmen) kuukauden kuluttua siitä päivästä lukien, jolloin jäsen on ilmoittanut erostaan kirjallisesti hallitukselle tai suullisesti yhdistyksen kokouksen pöytäkirjaan merkittäväksi.

Jäsen voidaan erottaa yhdistyksestä jos hän on laiminlyönyt jäsenmaksunsa 3 (kolme) kuukautta sen erääntymispäivästä lukien tai jos hän toiminnallaan yhdistyksessä tai sen ulkopuolella on tietoisesti estänyt yhdistyksen päämäärien toteuttamista tai vahingoittanut yhdistyksen mainetta.

Erottamisesta päättää yhdistyksen kokous sitä varten koolle kutsuttuna 2/3 (kahden kolmasosan) ääntenenemmistöllä luettuna äänestyksessä annetuista äänistä.

5 §

Yhdistyksellä on oikeus kantaa jäseniltään jäsenmaksua, jonka suuruus määrätään yhdistyksen kevätkokouksessa.

YHDISTYKSEN KOKOUS

6 §

Yhdistyksen ylintä päättäväntä käyttää sen kokous, jossa kullakin jäsenellä on yksi ääni.

7 §

Yhdistyksellä on kaksi varsinaista kokousta.

Kevätkokous pidetään kunkin vuoden helmikuun aikana ja se käsittelee seuraavat asiat:

- 1) esitetään päättäneen toimikauden vuosikertomus, tilit ja tilintarkastajien lausunto,
- 2) päätetään tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä eroavalle hallitukselle,
- 3) hyväksytään alkaneen toimivuoden toimintasuunnitelma,
- 4) hyväksytään alkaneen toimivuoden tulo- ja menoarvio,
- 5) päätetään jäsenmaksun suuruudesta, sen kantoajasta ja tavasta,
- 6) käsitellään muut hallituksen tai kokouksen esittämät asiat.

Syyskokous pidetään kunkin vuoden loka- marraskuun aikana ja se käsittelee seuraavat asiat:

- 1) valitaan hallituksen jäsenet tulevalle toimikaudelle ja kullekin henkilökohtainen varamies,
- 2) valitaan kaksi tilintarkastajaa tulevalle toimivuodelle ja heille varamiehet,
- 3) käsitellään alustava toimintasuunnitelma ja tulo- ja menoarvio tulevalle toimivuodelle,
- 4) valitaan muut tarpeelliseksi katsottavat toimihenkilöt ja työryhmät,
- 5) käsitellään muut hallituksen tai kokouksen esittämät asiat.

8 §

Yhdistyksen ylimääräinen kokous pidetään milloin hallitus katsoo sen tarpeelliseksi ja sen lisäksi aina kun 3 (kolme) jäsentä sitä kirjallisesti ilmoittamaansa tarokitusta varten hallitukselta pyytää.

§ 9

Kallelse till föreningens möte göres skriftligt av styrelsen minst 14 (fjorton) dygn före mötet. Mötet är beslutfört om det sammankallats i enlighet med dessa stadgar.

§ 10

Under mötet förs protokoll, vars kopia sänds till varje grupp som är representerad i föreningen. Protokollet granskas av 2 (två) protokollgranskare som valts under de bägge mötena.

STYRELSEN

§ 12

Föreningens verkställande organ är styrelsen, som består av 5–20 medlemmar, valda för ett år, en medlem från varje grupp som har medlemmar i föreningen. Inom styrelsen väljs föreningens ordförande, som också är styrelsens ordförande, viceordförande samt utser sekreterare och skattmästare.

§ 13

Styrelsen sammankallas vid behov av ordföranden och dessutom alltid då 1 (en) av styrelsemedlemmarna anholder om det, med angivande av orsak.

Styrelsen bör sammankallas genom personlig kallelse minst 3 (tre) dygn före mötet.

§ 14

Styrelsemötet är beslutfört om ordföranden eller viceordföranden och minst hälften av styrelsens övriga medlemmar är närvarande.

§ 15

Under mötet förs protokoll, som vederbörligt granskas och sändes till alla grupper som har medlemmar i föreningen. Följande möte granskar protokollet eller i brådskande fall 2 (två) valda protokollgranskare.

TECKNING AV FÖRENINGENS NAMN

§ 16

Föreningens namn tecknas av styrelsens ordförande eller viceordförande eller i löpande ärenden av en av styrelsen utsedd person.

FÖRENINGENS EKONOMI

§ 17

Föreningens räkenskapsperiod är ett kalenderår. Bokslutet och årsberättelsen bör överlämnas till revisorerna före den 15 (femtonde) januari vederbörande år. Dessa bör återlämna dem med bifogat utlåtande till styrelsen före den 1 (första) februari.

ÄNDRING AV STADGAR OCH UPPLÖSNING AV FÖRENINGEN

§ 18

Beslut angående ändring av dessa stadgar eller om upplösning av föreningen bör fattas under ett för ändamålet sammankallat möte med en röstmajoritet bestående av minst 2/3 (två tredjedelar) av rösterna. Beslut om upplösning bör bekräftas på ett nytt, för ändamålet sammankallat möte med en röstmajoritet bestående av minst 3/4 (tre fjärdedelar) av rösterna. En tid om minst 2 (två) månader bör forflyta mellan dessa två möten.

Vid föreningens upplösning användes återstående tillgångar för de ändamål som förutsätts i stadgarnas 2 § vid det möte där föreningen slutligt upplöses.

9 §

Yhdistyksen kokouksen kutsuu koolle hallitus kirjeitse vähintään 14 (neljätoista) vuorokautta ennen kokousta. Kokous on päätösvaltainen, jos se on sääntöjen mukaan koolle kutsuttu.

10 §

Yhdistyksen kokouksesta pidetään perusteltua päätöspöytäkirjaa, jonka jäljennös lähetetään kullekin yhdistyksessä edustetulle ryhmälle.

Pöytäkirjan tarkastavat kussakin kokouksessa valitut 2 (kaksi) pöytäkirjan tarkastajaa.

HALLITUS

12 §

Yhdistyksen toimeenpaneva elin on hallitus, johon vuodeksi kerrallaan valittuna kuuluu 5–20 jäsentä, yksi jäsen kustakin sellaisesta ryhmästä, jonka jäseniä yhdistykseen kuuluu.

Hallitus valitsee keskuudestaan yhdistykselle puheenjohtajan, joka myös on hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtajan sekä kutsuu sihteerin ja taloudenhoitajan.

13 §

Hallituksen kutsuu koolle puheenjohtaja tarvittaessa ja sen lisäksi aina milloin 1 (yksi) sen jäsen sitä ilmoittamaansa tarkoitusta varten pyytää.

Hallitus on kutsuttava koolle henkilökohtaisella kutsulla vähintään 3 (kolme) vuorokautta ennen kokousta.

14 §

Hallituksen kokous on päätösvaltainen, jos läsnä on puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet hallituksen muista jäsenistä.

15 §

Hallituksen kokouksesta pidetään perusteltua päätöspöytäkirjaa, joka asianmukaisesti tarkastettuna on lähetettävä kaikille ryhmille, joiden jäseniä yhdistykseen kuuluu. Pöytäkirjan tarkastaa seuraava kokous tai kiireisessä tapauksessa 2 (kaksi) valittua pöytäkirjan tarkastajaa.

YHDISTYKSEN NIMEN KIRJOITTAMINEN

16 §

Yhdistyksen nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja tai juoksevista asioissa hallituksen nimeä henkilö.

YHDISTYKSEN TALOUS

17 §

Yhdistyksen tilikausi on kalenterivuosi. Tilinpäätös ja vuosikertomos on jätettävä tilintarkastajille ennen kunkin vuoden tammikuun 15 (viidettätoista) päivää. Näiden on se lausunnollaan varustettava palautettava hallitukselle ennen helmikuun 1 (ensimmäistä) päivää.

SÄÄNTÖJEN MUUTTAMINEN JA YHDISTYKSEN PURKAMINEN

18 §

Näiden sääntöjen muuttamista tai yhdistyksen purkamista koskeva päätös on tehtävä sitä varten koolle kutsutussa kokouksessa vähintään 2/3 (kahden kolmasosan) ääntenemmistöllä. Purkamispäätös on vahvistettava uudessa sitä varten koolle kutsutussa kokouksessa 3/4 (kolmen neljäsosan) ääntenemmistöllä. Purkamisesta päättävien kokousten välisen ajan tulee olla vähintään 2 (kaksi) kuukautta. Yhdistyksen purkautuessa jäljelle jäävät varat käytetään sääntöjen 2 §:n edellyttämään tarkoitukseen siten kuin purkava kokous päättää.